

Ny bog fra Mark Galeotti

Krig er alt. Alt er krig.

Mark Galeotti har skrevet "The Weaponisation of Everything", hvor han nedbryder krigens mange ansigter. Foto: Getty Images

Skrevet af

Jeanette Serritzlev (/Jeanette-Serritzlev)
Militæranalytiker, specialkonsulent (/Jeanette-Serritzlev)
Forsvaret (/Jeanette-Serritzlev)
3 artikler
38 indlæg

(/Jeanette-Serritzlev)

Interdependens mellem stater skulle mindske risikoen for krig. Sådan lød parolen engang. I dag er stater mere forbundne end nogensinde, men krigen forsvandt aldrig, skriver Mark Galeotti i sin nye bog *The Weaponisation of Everything*. Til gengæld kan krigen iklæde sig så mange former, at det er svært at skelne fred fra krig. Emnet er væsentligt, projektet prisværdigt. Desværre er resultatet lidt en bog om alting.

I bogen *The Weaponisation of Everything*

(<https://yalebooks.yale.edu/book/9780300253443/weaponisation-everything>) forsøger Mark Galeotti at beskrive en ny form for krig. Hvor det klassiske konfliktspektrum går fra fred over krise til krig, er der her tale om flydende overgange. Konventionel krig er stadig en risiko, men fred som i "dyb fred og ingen fare" er snarere en teoretisk idé. I stedet er vi i en tilstand af strategisk konkurrence, hvor alle midler potentielt kan våbenliggørelse. "War without warfare" kalder han det. Krig uden krigsførelse. Spørgsmålet er, om det ikke snarere er omvendt: krigsførelse uden krig. Det vil sige krigsførelse med alle andre midler end konventionel krig i form af indsættelse af store væbnede styrker.

Mark Galeotti er langt fra den første til at skitsere denne nye forståelse af konfliktspektret. Som han også skriver, kan man finde dele af tankegodset hos både Sun Tzu og Machiavelli – og hos mange andre akademikere og militære tænkere. Hvis man interesserer sig for Rusland, er Mark Galeotti (<https://twitter.com/markgaleotti?lang=da>) formentlig et kendt navn. Den britiske Ruslandskender skriver hyppige analyser, er international foredragsholder og udgiver bøger med forpustende korte mellemrum.

Why Europe is on the verge of war as Putin threatens Ukrai...

Her bliver Mark Galeotti interviewet om den aktuelle krise i Ukraine.

Galeotti forsøger i bogen på samme tid at forholde sig kritisk til våbenliggørelsesdiskursen samtidig med, at han selv bruger den i bogens titel og til at fremføre sit argument om en ændret forståelse af krig og krigsførelse. Coronapandemien har også vist denne våbenliggørelse, både i form af konspirationsteorier og vacciner. Galeotti er på den ene side frustreret over den markante "våbenliggørelse af alting". Krig har altid været "hybrid", mener han. Det vil sige, at man altid har set kombinationen af militære og ikkemilitære midler. Dette uddyber han med talrige historiske eksempler igennem bogen. Samtidig erkender Galeotti også, at der

er sket en transformation af forståelsen af, hvad der er krig – og
følgelig af, hvad der er fred.

"Weaponisation" – våbenliggørelse – handler om at anvende andre midler end våben i stedet for konventionelle våben. Det kan være samhandel – eller det modsatte i form af sanktioner. Det kan være brug af medier eller kulturelle aktiviteter. Kort sagt: "Weaponisation of Everything" betyder, at alt potentielt kan bruges på samme måde som våben. En væsentlig pointe er også, at våbenliggørelsen ikke kun finder sted i krig, men også i fredstid. Foto: Getty Images

HYBRIDKRIG OG VÅBENLIGGØRELSE

Men hvad betyder det egentlig, når man taler om våbenliggørelse af alt fra information, sport og migranter til vacciner? "Hvad forstår I ved hybridkrig?", spurgte jeg til en undervisning. "Det' sådan lidt det hele", lød et svar. Og det var jo sådan set et meget godt bud. Men også en understregning af, hvorfor hybridbegrebet er så svært at få hold på, for såvel akademikere som praktikere og politikere. For hvis alt lige pludselig er krig, hvor er freden så blevet af? I international politik taler man om "strategisk konkurrence" som et pænt prædikat for en situation med konfliktpotentiale. En væsentlig pointe for Galeotti er dog, at nye former for krigsførelse ikke har udslettet den blodige krig. Den vil altid eksistere som et muligt element. Men andre former for krigsførelse kan i mange tilfælde træde i stedet.

Våbenliggørelse af alting medfører også – eller er medført af – en udflydning af statslige og ikkestatslige aktører. Som Galeotti skriver, er det ikke i sig selv nyt, at stater gør brug af kriminelle aktører til at opnå mål mod at vende det blinde øje til visse aktiviteter, men det bliver særligt tydeligt i cyberspace. Grænserne mellem cyberkriminalitet, cyberspionage og cyberoperationer flyder sammen, når f.eks. statslige aktører hyrer it-kriminelle, og hvor parterne så at sige deler rovet: Staten får den information eller den effekt, den ønsker, mens den udøvende kriminelle aktør ud over betaling kan gøre med det digitale krigsbytte, hvad han lyster – f.eks. ved at bruge oplysninger til afpresning.

Bogen kæmper med på den ene side at ville fortælle, hvad denne våbenliggørelse betyder af nybrud, samtidig med, at den med

historiske referencer viser, at det ikke er nyt. Jeg har stor sympati for dette projekt, for jeg kender selv udfordringen fra egen undervisning og skriftlig formidling. Mange vil gerne høre om hybride trusler, fordi det – utroligt nok stadig – har nyhedens interesse, og fordi det italesættes som noget nyt, vi skal lære at forholde os til. Samtidig er kombinationen af militære og ikkemilitære midler alt andet end ny. Så jeg forstår forfatterens dilemma i formidlingen. Som læser må jeg bare konstatere, at det ikke nødvendigvis bidrager til klarhed om, hvad der egentlig er nyt. Eksempelvis skriver Galeotti, at nødhjælp ofte – eller formentlig altid – har en implicit politisk intention, hvilket han bruger som et eksempel på våbenliggørelse. Men det er også et eksempel på noget, der altid har været. Nødhjælp fra en stat til en anden har aldrig været neutral. Det betyder ikke, at det nødvendigvis er amoralsk eller manipulerende, eller at der medfølger en klar noget-for-noget-aftale med. Det er bare slet og ret indlysende, at når en stat vælger at bruge ressourcer på andet og andre end egne borgere, sker det selvfølgelig ikke uafhængigt af statens samlede strategiske interesser.

KRIG OG FRED FÅR NYE BETYDNINGER

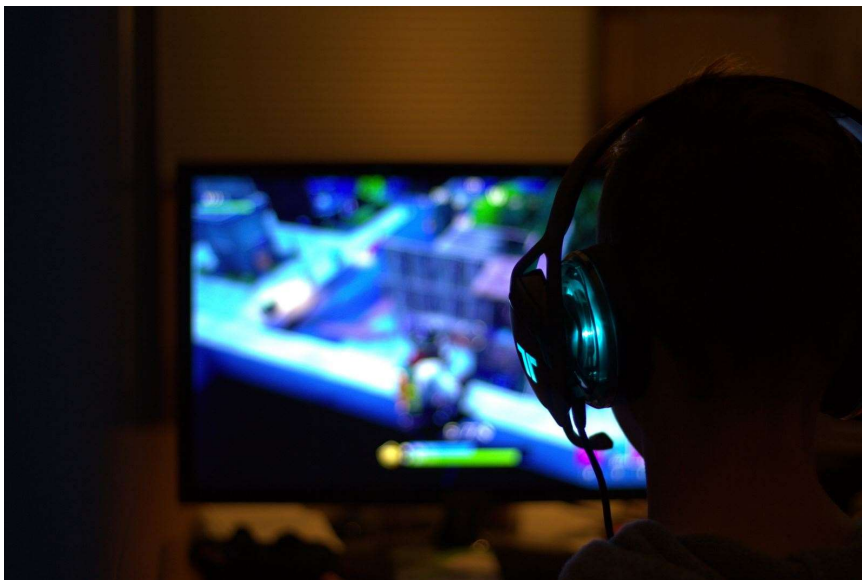
Men måske er det heller ikke nybruddet, man skal lede efter. Måske er der en vigtig erkendelse i, at selvom noget ikke er nyt, kan der stadig være behov for at forstå det – eller forstå det på ny. For selv om Den kolde krig var en lang udrulning af det, vi i dag benævner som bl.a. hybride trusler, er det, som om den kollektive bevidsthed stadig forestiller sig, at der findes krig, og der findes fred, og at krig føres med våben betjent af afmærkede soldater i geografisk definerede områder. Men “krigen er alle vegne omkring os”, skriver Galeotti, også selvom vi måske ikke ser den. Fordi vi kigger efter noget andet. Fordi vi tror, at krig ser ud på én bestemt måde.

Galeotti nævner den russiske akademiker og tidligere diplomat Andrey Kortunov, der i 2018 holdt et indlæg i den russiske Valdai-klub (The Valdai Discussion Club). Her gav han bl.a. udtryk for, selvom det siges, at alle kneb gælder i krig og kærlighed, burde det ikke være tilfældet i politik:

“It seems that we all – in East and West – are beginning to live according to the laws of wartime.”

Vi accepterer krigens regler – uden for den konventionelle krigs ramme. Se, det er jo en interessant pointe. Med den nuværende sikkerhedspolitiske situation i og omkring Ukraine er det for alvor blevet tydeligt, at truslen ikke alene handler om påvirkning på sociale medier. Det militære magtinstrument er igen i spil, og des mere Rusland spiller militært med musklerne, des mere øges den vestlige krigsretorik også. For nogle måneder siden gik vestlige advarsler mest på, at responsen ville være hård – i form af økonomiske sanktioner. Som situationen er forværret, og vurderingen af, at en egentlig russisk invasion er et sandsynligt udfald, er Vestens vilje – med USA i front – til at vise militær tilstedeværelse også markant forøget, med muligheden for militær magtanvendelse til følge.

Når alle midler potentielt kan våbenliggøres, udvisker det ikke kun grænserne mellem fred og krig, men det udvider også kamppladsen. Kamppladsen er ikke længere kun et defineret geografisk sted, hvor soldater kæmper. Hvis ingen midler er fredede, er der heller ingen steder, der er. Det gælder også hjemmekontoret eller spillemaskinen.
Foto: Pixabay

Diplomati i fredstid – altså “den ny fredstid” – udøves ikke kun via deltagelse i hinandens parader og receptioner, men også qua offentlige retoriske dueller. Statsfinansierede medier råber deres sponsorregerings narrativer ud over internettet, hvilke deles af bots, falske konti, betalte distributører eller ideologisk ligesindede. Offensive efterretningsoperationer, herunder drab, udføres på åben gade i europæiske byer. Cyberangreb er blevet hverdagskost. Det betyder ikke, at disse aktiviteter er normale, men de er blevet en del af normalbilledet. Hverdagen er således blevet våbenliggjort. Fristelsen er simpelthen for stor til ikke at parafrasere slutningen på Orwells *Kammerat Napoleon*: “Krig var blevet fred, og fred var blevet krig. Det var ikke til at se, hvad der var hvad.” Når jeg vælger at bruge Orwell, er det også, fordi en af Galeottis pointer netop er, at ord ikke kun har betydning, men også ændrer betydning. Vi har brugt for at redefinere, hvad vi forstår ved krig og fred, ved allieret og fjende, fremhæver han.

TAL TAGES MED FORBEHOLD

Et andet emne i bogen er spørgsmålet om “outsourcing af krigsførelse”, som Galeotti benævner det, altså anvendelsen af private aktører. Private militære virksomheder i forskellige former bliver ofte omtalt i medierne for alle problematikkerne forbundet med dem. Og der er da også mange problematikker i forbindelse med private aktører på dette område, uanset om virksomheden hedder Blackwater eller Wagner. Men som sådan er der heller ikke her noget nyt. Selvom terminologien er moderne, er konceptet ikke. Privatiseringen af sikkerhed er i virkeligheden bare en tilbagevenden til tidligere tider, understreger Galeotti og nævner, uden kildehenvisning, tal om, at ratioen mellem statslige soldater og lejesoldater er ændret markant siden 90’erne til lejesoldaternes fordel; fra 50:1 til nu nærmere 10:1. Det er her væsentligt at notere,

at private sikkerhedsopgaver dækker meget andet end deciderede kampopgaver, og at man derfor altid skal tage tallene med forbehold. Det gælder også i dette tilfælde.

MISFORSTÅEDE RUSLAND FÅR FLERE FACETTER

Bogen er bedst, når Galeotti beskæftiger sig med Rusland. Når han understreger, at Rusland støtter aktører i andre lande uden smålig skelen til, hvor de er på en politisk skala, er det en vigtig pointe. Mange medier synes at foretrække fortællingen om, at Rusland støtter populistiske, i forståelsen højredrejede, bevægelser i Vesten. Men Rusland er indifferent, når det gælder farven på en bevægelse – så længe støtte til den understøtter det overordnede mål: at bidrage til splittelse. Jeg havde gerne set dette tema udfoldet mere, fordi min oplevelse er, at det ofte bliver negligeret, at Rusland gerne støtter begge sider af det politiske spektrum.

Bogen kan ses som en introduktion til forståelse af det moderne konfliktspektrum og mange aktuelle spørgsmål i international politik. Hvert kapitel er forsynet med læseanbefalinger, hvis man ønsker at søge yderligere information. Følger man med i international politik og er inde i begreber som stormagtsrivalisering, strategisk konkurrence og hybride trusler, vil der nok være begrænset nyt at hente i bogen. Vil man derimod gerne have en indføring i disse tanker, kan bogen være en indgang.

GRÆNSER TIL PSEUDOVIDDOM

Bogen bærer gennemgående et essayistisk præg, hvor det bliver mange – fornuftige – tanker om dette og hint, men uden samme dybde, som når Galeotti fokuserer på Rusland. Det essayistiske præg betyder desværre også, at bogen mangler referencer undervejs, som man ellers finder i andre af hans bøger, som *Russian Political War: Moving Beyond the Hybrid* (2019). Læseanbefalinger til slut i hvert kapitel gør det ikke i stedet.

Manglen på referencer bliver decideret problematisk flere steder, f.eks. når Galeotti antyder, at årsagen til, at Danmark fravalgte at deltage i et amerikanskstyret missilforsvar, skyldtes frygten for repressalier fra Rusland. Den daværende russiske ambassadør havde i 2015 offentligt ladet forstå, at det potentielt ville gøre Danmark til et mål. Det står Galeotti frit for at fremføre sin argumentation, men det fremstår skingert, når det ikke følges op. Som det vil være dette forums læsere bekendt fra lektion 1 i argumentationsanalyse, er en påstand uden belæg et postulat, og det får flere af de henslængte bemærkninger i bogen desværre karakter af.

I kapitlet om kultur skriver han sig ind i rygtet om, at *Scorpions' Wind of Change* (<https://www.youtube.com/watch?v=n4RjJKxsamQ>), den store ballade, der blev baggrundsmusik til Berlinmurens fald, i virkeligheden var skrevet af CIA. Det er, skriver han, blevet afvist af bandet selv, men "dog ikke helt usandsynligt", at det er sandt. At det ikke er helt usandsynligt, godtgør han med henvisning til, at CIA også bidrog til publicering af den russiske forfatter Boris Pasternaks bog *Dr. Zhivago* i 1950'erne. Mange husker måske *Dr. Zhivago* som

en dramatisk kærlighedshistorie; hvad den også er! Men romanen handler ikke kun om ulykkelig kærlighed. Den er også systemkritisk. Den faldt derfor i unåde i Sovjetunionen. Historien om dr. Zhivago er, i modsætning til den om *Wind of Change*, velunderbygget.

Galeottis kilde er en podcast fra 2020

([https://open.spotify.com/show/3vikAuFxKVNe2GBZC61IYD?](https://open.spotify.com/show/3vikAuFxKVNe2GBZC61IYD?si=d44b1f4510854da9)

si=d44b1f4510854da9), hvilken også fik en del mediers

opmærksomhed, herunder danske Berlingske Tidende

([http://www.berlingske.dk/globalt/har-scorpions-skrevet-wind-of-](http://www.berlingske.dk/globalt/har-scorpions-skrevet-wind-of-change-eller-har-cia)

change-eller-har-cia). Mens Galeotti på grundlag af podcasten og

med Pasternak snarere som rygdækning end belæg konstaterer, at

det ikke er usandsynligt, er Berlingske Tidendes

Ruslandskorrespondent Emil Rottbøll på samme grundlag noget

mindre sikker: "[H]ele »*Wind of Change*«-podcasten [bliver] til en historie om det besnærende ved konspirationsteorier, der er umulige at bevise – men også umulige helt at afvise. Og en historie om, at hvis man googler den sandhed, man leder efter, længe nok, så finder man den også."

Det er ikke Berlingske, der afviger i sit synspunkt. Det får jeg bekræftet, da jeg i forbindelse med anmeldelsen læser andre artikler: Artikler i The Guardian, Information og Rolling Stones skriver alle begejstret om podcasten, fordi det er en god historie – men ingen af dem konkluderer eller indikerer så hårdt som Galeotti; ifølge dem, fordi værten i podcasten netop heller ikke når til en konklusion.

Galeotti bruger det da heller ikke til mere, men går hurtigt videre til næste emne. Fordi jeg netop havde læst artiklen i Berlingske Tidende for to år siden, gør dette mig usikker på, hvilken grad af troværdighed jeg kan tillægge andre eksempler i bogen, hvor jeg ikke har forhåndsviden. Det er nok her, at bogen har sin største svaghed.

Samme afsnit afslutter Galeotti i øvrigt med at skrive, at "*Life and art can be more closely connected than we might think*," hvilket virker som pseudovisdom. Det kan vel ikke komme som en overraskelse for nogen med bare lidt historisk eller politisk indsigt.

Jeg er sådan set enig med Galeotti i langt de fleste af hans geopolitiske analyser. Han er heller aldrig kedelig at læse. Han har et levende sprog, inddrager verdenshistoriske begivenheder, aktuelle situationer og egne erfaringer. Jeg sidder dog tilbage med fornemmelsen af, at bogen er skrevet i hast, og at bearbejdning havde pyntet. Jeg har stor respekt for Mark Galeotti, og jeg har fået meget ud af både at høre ham og læse hans bøger. Derfor er jeg også ærgerlig over bogen. Måske særligt, fordi den rammer mit eget emnefelt. Jeg er ikke en sur anmelder; jeg er en lidt skuffet fan.

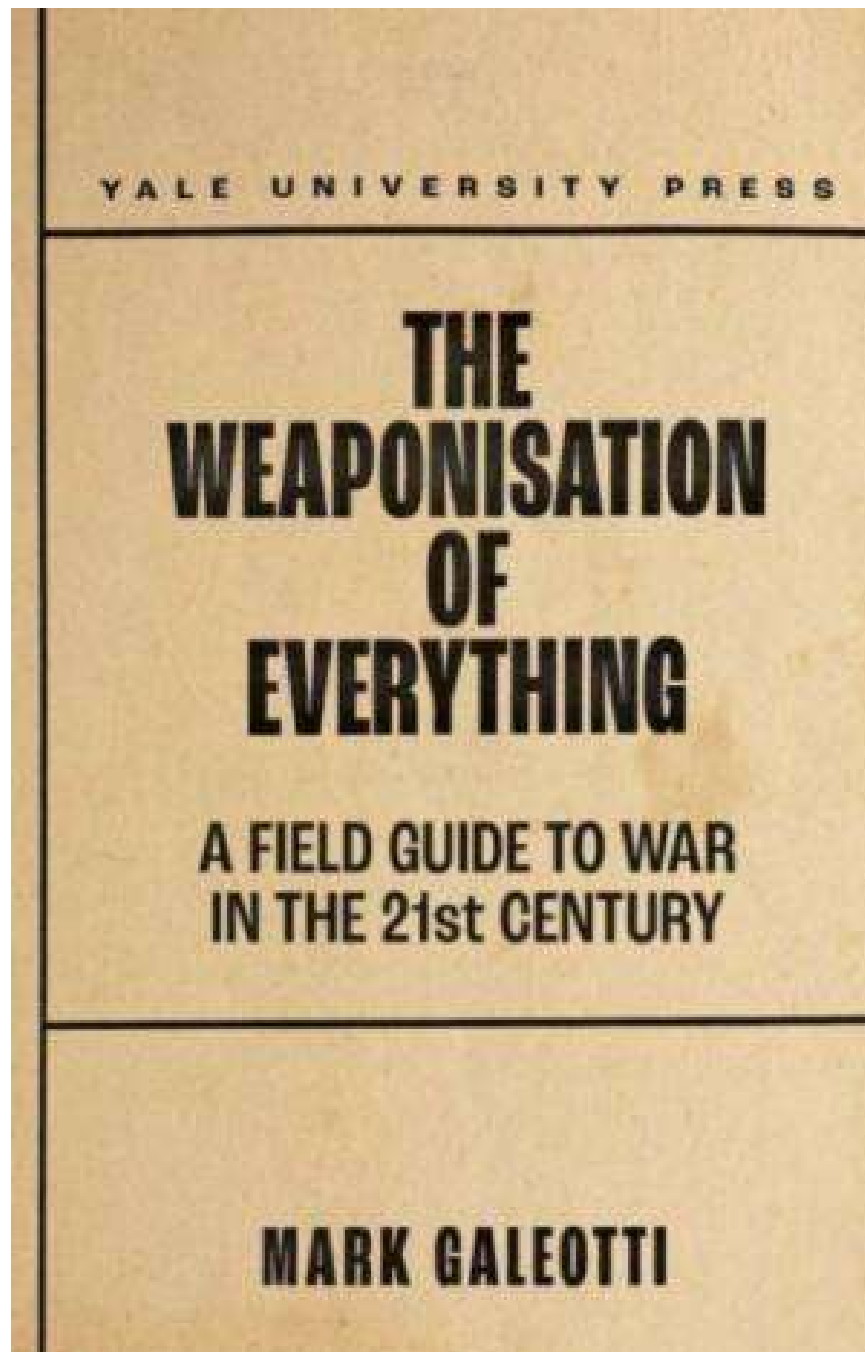
EN SIKKERHEDSPOLITISK SCHWEIZERKNIV

I begyndelsen af bogen parafraserer forfatteren selv, at stater er begyndt at se militæret som en schweizerkniv, der skal kunne lidt af det hele. En schweizerkniv er som bekendt et glimrende redskab, fordi det fylder lidt og kan meget. Den er derfor smart at have med på farten. *Weaponisation of Everything* bliver også lidt en sikkerhedspolitisk schweizerkniv. Desværre af den slags, som gør meget for at se spændende ud i vinduet, men som ikke bidrager stort

i anvendelse. For at blive i metaforen vil jeg sige, at den sagtens kan være fint selskab på rejsen og skam kan give anledning til refleksion, men den kan vist også godt lægges i hotellets byttelereol ved afrejse.

Bogen om "våbenliggørelse af alting" kan nemt blive "bogen om alting". Bogen er ikke uinteressant, og den behandler et væsentligt emne, som er relevant for bredere kredse end bare dem, der på daglig basis beskæftiger sig med sikkerhed, beredskab og international politik. Det kunne bare have været gjort bedre.

Mark Galeotti: The Weaponisation of Everything - A Field Guide to the New Way of War, Yale University Press, udgivet 2022.

(https://www.saxo.com/dk/the-weaponisation-of-everything_bog_9780300253443?

gclid=Cj0KCQiAjc2QBhDgARIsAMc3SqRtpx9p5NmGRImn_I-LD_6gdgsQutSXrbbxXGhw020Vfl-dCIGizaQaAoD6EALw_wcB)

RELATEREDE ARTIKLER